

Politológ Chmelár: SMERUJE SLOVENSKO K ZMENE REŽIMU?

- CZ24 News | 3. března 2022

SLOVENSKO: Nielen v skrátrenom legislatívnom konaní, ale takpovediac v skrátenom čase paralelného vesmíru, keď sa opoziční poslanci dozvedeli o zvolaní mimoriadnej schôdze len hodinu pred jej začiatkom, schválil minulý piatok parlament novelu zákona o kybernetickej bezpečnosti, ktorá umožňuje blokovať „škodlivý obsah na internete“. Čo je to za slovník? Viete, ja som počul naposledy o „škodlivom obsahu“, keď som za minulého režimu tajne počúval Slobodnú Európu. A som na takýto newspeak citlivý. Pritom boli naši zákonodarcovia natoľko cynickí alebo neozbrojení rozumom a historickým vedomím (vyberte si), že toto obnovenie cenzúry odhlasovali 25. februára, v deň výročia komunistického prevratu roku 1948. Víťazný február 2022 zatiaľ nemá podobu diktatúry v pravom zmysle slova, ale to nemal ani 25. február 1948, ktorý naoko prebehol ústavným spôsobom – akurát, že sa začali obmedzovať slobody, zatvárať ľudia a – ďalšie voľby už neboli.

Kde-kto bude teraz namietat, že „blokovanie“ predsa nie je cenzúra. Ubezpečujem vás, že od roku 1848, kedy Európou prebehla vlna revolúcií a ich súčasťou bolo aj zavádzanie slobody tlače, sa žiadne obnovenie cenzúry nenazvalo týmto zdiskreditovaným názvom. Cenzúrne orgány sa nazývali úradom nad bezpečnosťou tlače, tlačovou radou, tlačovým dozorom, dokonca v niektorých štátoch aj komisiou pre slobodu tlače. V Európskej únii sa cenzúra nazýva „regulácia“ a propaganda „strategická komunikácia“, takže ako vidíte, vynachádzaví sú dosť, George Orwell by z nich mal radosť.

Ale vážne, lebo situácia je mimoriadne vážna. Ak sa nevzoprieme čoraz výraznejšiemu obmedzovaniu slobody a demokracie, uvaria nás ako žaby v hrnci a jedného dňa sa prebudíme v novej forme diktatúry, ktorej už nebudeme vedieť čeliť. Blokovanie, vypínanie, cenzúru (nazvite si to ako chcete) nepohodlných médií považujem za najzávažnejší zásah do slobody prejavu od roku 1989, ktorý je v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky i judikatúrou Európskeho sudu pre ľudské práva, ako to vo svojej analýze podrobnejšie vysvetlil aj sudca Krajského súdu v Bratislave Peter Šamko. Fascinuje ma, že piatkové rozhodnutie parlamentu o obmedzení slobody prejavu slovenské mainstreamové médiá privítali. Ale už o dva dni šéfredaktori médií hlavného prúdu hromadne odsúdili obmedzovanie slobody novinárskej činnosti v Rusku. Vraj je neprijateľné, aby boli zverejňované iba informácie z vládnych zdrojov. Šéfredaktorka Sme Beáta Balogová vyjadrila znepokojenie, že sa ocitneme vo svete, kde za kritiku mocných bude hroziť väzenie. A viete, čo je na tom úplne šialené? Že to, čo kritizujú v Rusku, schvaľujú u nás doma! Vykresľujeme Rusko tými najtemnejšími farbami, ale v Rusku stále môžete sledovať západné médiá, vrátane tých ukrajinských, kým u nás boli ruské zablokované.

I nejmenší finanční příspěvek velice pomáhá! Děkujeme!

CHCI PŘISPĚT

Okrem toho, spomínané rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva sa týka práve prípadu, keď sa v Rusku pokúsili rovnakým spôsobom ako naša rozvinutá „demokratúra“ blokovat webové stránky: ESLP konštatoval porušenie článku 10 Európskeho dohovoru o ľudských právach (zaručujúceho slobodu prejavu) konkrétne takto: „Európsky súd pre ľudské práva považuje celkové zablokovanie prístupu k webovým stránkam za extrémne opatrenie, porovnateľné so zákazom novín alebo televíznych staníc. Takéto opatrenie zámernie ignoruje rozdiel medzi zákonnými a nezákonnými informáciami, ktoré môže webová stránka obsahovať a robí neprístupným veľké množstvo obsahu, ktorý nebol identifikovaný ako nezákonný. Zablokovanie prístupu k celej webovej stránke má praktický dopad, pretože rozširuje pôsobnosť blokačného príkazu ďaleko za rámec pôvodne cieleného nezákonného obsahu. Pokiaľ blokačné opatrenia cieľili na celé elektronické médiá nad rámec obsahu, ktorý bol pôvodne identifikovaný ako protiprávny, išlo o neodôvodnený zásah podľa článku 10 ods. 2 Dohovoru. Nesledoval žiadny legitímny cieľ a nebol nevyhnutný v demokratickej spoločnosti.“ Ja som zvedavý, ako si toto štát odôvodní. Ale hlavne sa pýtam, čo robí opozícia a prečo tento hrubý zásah do slobody prejavu ešte nenapadla na ústavnom súde, keď sama konštatuje, že je protiústavný.

Chcem zdôrazniť ešte jednu vec. Nenechám si vnútiť predstavu, že som ctiteľom tzv. konšpiračných médií. Tu ide o princíp. V demokracii sa nesúhlas rieši argumentáciou, nie zákazom. Už som tu vysvetľoval Voltaireovu definíciu slobody prejavu. Tento výdobytok osvietenstva je bezcenný, ak sa vzťahuje iba na médiá a názory, ktoré sa vám páčia a s ktorými súhlasíte. Boj za slobodu prejavu je predovšetkým bojom za názory, ktoré sa nepáčia väčšine a hlavne vládnej moci, resp. vládnucej vrstve (prípadne, ako hovorieval spomínaný George Orwell: „Žurnalistika je to, čo vám chcú zatajiť – všetko ostatné je propaganda.“). V opačnom prípade sa naplnia slová jednej z obetí nacistickej svojvôle, evanjelického pastora Martina Niemöllera, ktorý povedal: Najprv prišli pre Židov – ale ja som sa za nich neprihovoril, pretože nie som Žid. Potom prišli pre komunistov – ale ja som sa za nich neprihovoril, pretože nie som komunista. Potom prišli pre odborárov – ale ja som sa za nich neprihovoril, pretože nie som odborár. A napokon prišli po mňa – ale nebolo už nikoho, kto by sa za mňa prihovoril.

Tieto slová nech sú pre nás všetkých mementom. Ak im to prejde, budú to skúšať opäť a zasa a znova. Už stihli znormalizovať televízie. Všimnite si to sterilné spravodajstvo a jednostranné komentáre. Niet oponentov, niet iných názorov, niet nikoho, kto by im narušil ten prúd lží, poloprávdy a propagandy. Je tragikomické vidieť ministra obrany Naďa, ako sa spupne rozkročí a spokojne povie pred kamerami: „Kde sú teraz moji oponenti? Vidíte? Zaliezli.“ Nie. Nikam sme neodišli. Umlčali ste nás. Presnejšie, pokúšate sa o to. Ale hlas tohto národa neumlčíte. Keď jačíte, že pôjdeme za mreže, hovoríte to s väčším strachom ako my počúvame tie nezmyselné obvinenia. Získali ste nových sluhov, nových udavačov, ale nikdy si nezískate srdcia tohto ľudu.

Varujem všetkých, ktorým na slobode ešte záleží, Slovensko sa vyvíja veľmi nebezpečným smerom a prakticky sa rúti z kopca. Demokracia je už prakticky mŕtva, lebo spoločnosť, v ktorej sa vo verejnej diskusii prestali vyskytovať rôzne názory a pluralita médií je na kritickom bode mrazu, je demokratická asi tak ako Nemecká demokratická republika. Dajte si pozor na propagandu. Našťastie, nie je tak sofistikovaná, rozozná ju aj priemerne inteligentný človek, ale musíte byť vnímavjší. Už som vám citoval starého dobrého Clausewitz, že vo vojne je väčšina správ falošných. Preto neverte takým primitívnym hláškam, aké púšťal predvčerom vo Večeri s Havranom Ivan Mikloš, keď sa pokúšal presvedčiť divákov, že Ukrajincom sa dá veriť, ale Rusi hovoria iba propagandu. Samozrejme, je to nezmysel a samotný Mikloš je dlhodobou súčasťou problému, nie riešenia (čo veta, to klamstvo). V informačnej vojne klamú obe strany. V prvom rade manipulujú s počtami mŕtvych. Keď ukrajinská strana povie, že zabila 6000 ruských vojakov a ruská prizná vyše 400, môžete si byť istí, že Ukrajinci čísla vysoko nadsadzujú a Rusi zasa podsadzujú, čiže reálny odhad sa môže pohybovať niekde medzi 1000 – 2000 mŕtvymi. Akákoľvek citovo podfarbená hudba s

plačúcimi malými deťmi je propaganda. Keď vám ruská strana ukáže detail jasajúcich obyvateľov Donbasu, ale nevidíte celý záber, je to s najväčšou pravdepodobnosťou podvrh. Za ukrajinské videá s dobitými ruskými zajatcami, ktorí sa priznávajú k odporu k vlasti, by sa nehanbila ani Al-Kaidá – v každom prípade sa takáto metóda nazýva mediálna inscenácia.

Rovnako treba brať s rezervou aj vyhlásenia politikov. Prejavy ukrajinského prezidenta sú perfektné, remeselne bezchybné, ale nezabúdajte, že je to herec a vie, ako vás dojať. Takéto veci sa niekedy trénujú celé hodiny a ten, kto vám ich pripraví, vám vyznačí aj významovú pauzu, po ktorej sa dostavia zimomriavky, plač alebo standing ovation. Na druhej strane Sergej Lavrov má povest špičkového diplomata, ale jeho posledné vyjadrenia potvrdzujú dohady, že nie je členom najvyššieho Putinovho tímu a obhajuje niečo, s čím vnútorne nesúhlasí. Jeho včerajšia obhajoba invázie – „Nevylučujem, že niekto chcel, aby bolo Rusko zatiahnuté do Západom umelo vytvoreného konfliktu na Ukrajine“ – zrejme vojde do dejín diplomacie ako najtragikomickejšia veta tohto roka. To je tak absurdné konštatovanie, až mi pripomenulo hlášku Járu Cimrmana z hry Dobytie severného pólu: „Kdo spôsobil, že sám náčelník vydával tak zvrátené rozkazy?“ Tomuto naozaj nikto príčetný nemohol uveriť, ale ako vtip dobré.

Vo vojne nemôžete veriť nielen tomu, čo čítate, ale ani tomu, čo vidíte. Už sa zistilo, že niektoré výbuchy pochádzajú z videohier, že údajné obsadenie kyjevského letiska ruskými parašutistami je cvičenie z roku 2016, že ruské stíhačky nad Kyjevom sú v skutočnosti zábery z vojenskej prehliadky v Moskve a podobne. Budte v týchto dňoch skeptickí ku všetkému, čo prichádza z Ukrajiny. Skôr ako špekulácie politizujúcich generálov Macka a Pavla vám odporúčam analýzy priebehu vojenského konfliktu od českého bezpečnostného experta Andora Šándora. Ten vysvetľuje, že populárna hláška, že Putin chcel za dva dni dobyť Ukrajinu a zlyhal, je absolútne nepochopenie reality vojenstva. S obmedzeným počtom vojakov, ktoré nasadil, mu nemôže ísť o dobytie Ukrajiny. My stále nepoznáme skutočný cieľ jeho operácie, iba hádame, o čo mu ide.

Už viackrát som upozorňoval, že ruská spoločnosť je o dianí vo svete lepšie informovaná ako tá naša. Nie slobodnejšia, ale informovanejšia. Existuje tam oveľa rôznorodejšie množstvo analýz, vrátane prekladov z latinskoamerickej, čínskej či japonskej tlače. Je desivé, že z Ruska nepreberáme to pozitívne, ale negatívne. Mikloš prevzal od Rusov rovnú daň a táto vláda od nich preberá blokovanie nepohodlných webov. Obmedzovanie informácií je však len jeden znak plazivého prechodu k autoritatívnemu režimu. Keď rastie netransparentnosť, arogancia moci a neochota k dialógu, zdravá spoločnosť sa búri. Táto je znechutená až otrávená, apatická a atomizovaná. A v takejto atmosfére sa vytvárajú všetky predpoklady pre manipuláciu volieb alebo (v čase výnimočného stavu) aj pre ich odloženie na neurčito...

Sledujte nás na Telegramu: t.me/cz24news

[ZDROJ](#)